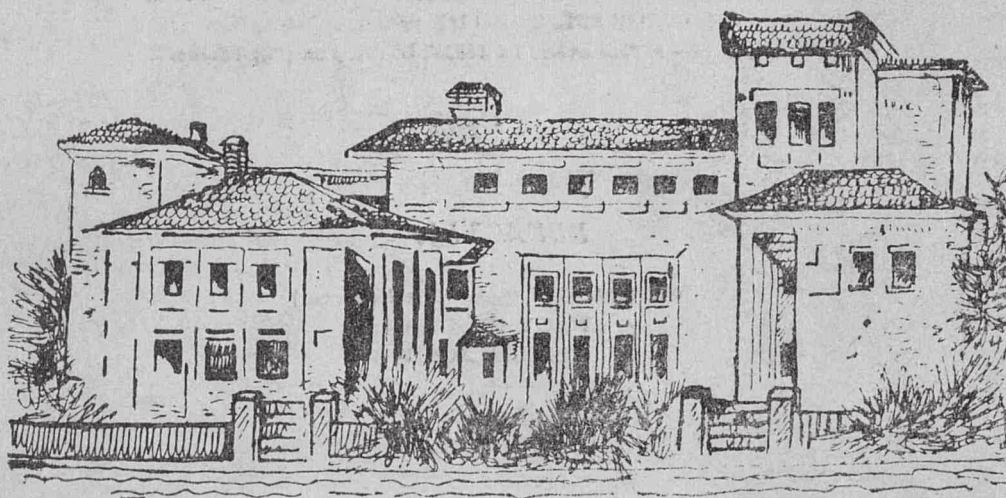

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

REVISTA ISTORICĂ

fondator N. Iorga

Serie nouă, tomul 4, 1993

3-4

martie – aprilie

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

www.dacoromanica.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

COLEGIUL DE REDACȚIE

ȘERBAN PAPACOSTEA (*redactor șef*), PAUL CERNOVODEANU,
VIRGIL CIOCÎLTAN, FLORIN CONSTANTINIU, EUGEN
DENIZE, GEORGETA PENELEA-FILITTI, NAGY PIENARU,
APOSTOL STAN, ION STANCIU, ANATOL ȚĂRANU.

„REVISTA ISTORICĂ” apare de 6 ori pe an în numere duble.
Prețul unui abonament este de 1200 lei pentru persoane fizice și
3000 lei pentru persoane juridice. Cititorii din străinătate se pot abona
adresându-se la ORION SRL, Splaiul Independenței 220 A, București,
6, P.O. Box 74—19 București, Tx 11939CBTxR, Fax (40) 13122425.

REDACȚIA:

ION STANCIU (*redactor șef adjunct*)
NAGY PIENARU
VENERA ACHIM

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru
schimb precum și orice corespondență se
vor trimite pe adresa redacției revistei
„REVISTA ISTORICĂ”

Adresa Redacției
B-dul Aviatorilor nr. 1
71247 — București, tel. 650.72.41.

www.dacoromanica.ro

REVISTA ISTORICĂ

SERIE NOUĂ
TOM IV, NR. 3—4
martie — aprilie 1993

SUMAR

MENTALITĂȚI, IMAGINI, SIMBOLURI

CECILIA IONIȚĂ, Gânduri despre muncă în antichitatea greacă	203
ILEANA CĂZAN, Imaginarul medieval, simbolul și însemnul heraldic.	217
RADU MANOLESCU, Tendințe sincretice în opera lui Pico della Mirandola (Teologie și filosofie creștină, filosofie clasică și arabă, Cabală ebraică)	231
IOLANDA ȚIGHILIU, O imagine renașcentistă: Petru Cercel	235
ADRIAN-SILVAN IONESCU, Portretele lui Omer Pașa	247
IONEL BOTA, Mentalități rurale la românii din Banat (de la sfârșitul secolului al XIX-lea până la 1918)	257

IMAGOLOGIE ȘI PROPAGANDĂ

NICOLAE DASCĂLU, Propaganda României în Japonia în perioada interbelică și la începutul celui de-al doilea război mondial (1919—1942) (I).	271
--	-----

STUDII DOCUMENTARE ECONOMIE ȘI SOCIETATE: CAPITALUL

RADU-DAN VLAD, Considerații asupra structurii capitalului în România, 1864—1878	287
ROBERT PĂIUȘAN, Criza datoriei externe în Europa sud-estică la cumpăna secolelor XIX—XX.	305

NICOLAE IORGA ȘI CONTEMPORANII SĂI

ANDREI PIPPIDI, Moștenirea pierdută: Mario Roques și Nicolae Iorga	321
LAJOS DEMÉNY, Scrisori inedite ale lui Nicolae Iorga adresate istoricului maghiar Endre Veress	331

IZVOARE ȘI METODE DE ISTORIC

COSTIN FENEȘAN, Prospeccțiuni și exploatarea miniere în Almăj și părțile Caransebeșului în anii 1765—1770 și topitoria de aramă de la Căvâran—Noi descoperiri în arhiva Camerei Aulice veneze	345
IRINA GAVRILĂ, O mini-bază de date utilizată în elaborarea unei monografii istorice	353

RESTITUIRI

GHEORGHE I. BRĂȚIANU, În jurul întemeierii statelor românești (II)	361
--	-----

„Revista istorică”, tom IV, nr. 3—4, p. 199—414, 1993

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

Sesiunea științifică la Academia Română: „Ioan Inochentie Micu-Klein. 300 de ani de la naștere” (*Viorel Achim*); Simpozion internațional: „Literatura, arta, muzica și folclorul evreiesc în centrul și sud-estul Europei”, Cluj, 21–23 octombrie 1992 (*Eugen Glück*); Al XVIII-lea Congres Internațional de Istorie Militară, Torino, 30 august – 5 septembrie 1992 (*Mihai Grigore*); Congres Internațional: „L’Italia tra rivoluzioni e riforme: 1831–1846”, Piacenza, 15–18 octombrie 1992 (*Ștefan Dilureanu*); Călătorie de documentare științifică în Rusia (*Marian Stroia*) 385

NOTE

* * * București. *Materiale de istorie și muzeografic*, vol. XI, 1992, 331 p. + 193 ilustrații (*Mihai Sorin Rădulescu*); * * * *Gazi Osman Paşa ve Plevne savunması* (Osman Paşa „Gaziul” și apărarea Plevnei), Ankara, 1986, VI + 76 p. (*Adrian Tertecel*); * * * *The Origins of Backwardness in Eastern Europe. Economics and Politics from the Middle Ages until the Early Twentieth Century*, Ed. by Daniel Chirot, University of California Press, Berkeley, Los Angeles, London, 1989, IX + 260 p. (*Alena Ilie*); * * * *Travel Literature on South-Eastern Europe and the Eastern Mediterranean. 15th – 19th Centuries. Short-title Catalogue (Database on Apple Macintosh – FileMaker)*, ed. by Ioli Vingopoulou – Rania Polycandrioti, Athens, 1992, 105 p. (*Nagy Picnaru*); ESTHER BENBASSA, *Un grand rabbin sépharade en politique, 1892–1923*, Presses du CNRS, Paris, 1990, 262 p. (*Adrian Grecu*); PAUL EVDOCHIMOV, *Arta icoanci. O teologie a frumuseții*, trad. Grigore Moga și Petru Moga, Edit. Meridiane, București, 1992, 295 p. (*Iolanda Țighilii*); HERST GÖPPINGER, *Juristen jüdischer Abstammung im Dritten Reich-Entrechtung und Verfolgung*, C.H. Beck’sche Verlagsbuchhandlung, München, 1990, 435 p. (*Bettino Diamanti*); ERIC J. HOBBSAWM, *Nations and nationalism since 1780: programme, myth, reality* (The Wiles lectures given at the Queen’s University of Belfast), Press Syndicate of the University of Cambridge, Cambridge, 1990, VIII + 186 p. (*Mirela-Luminița Murgescu*); E.A. IVANIAN, *Ronal’d Rejgan, Hronika zizni i vremena*, Izd. „Misli”, Moskva, 1991, 413 p. (*Marian Stroia*); JEAN TULARD, *Napoléon ou le mythe du sauveur*, Paris, 1987, 512 p. (*Eugen Denize*) 393

BULETIN BIBLIOGRAFIC 405

NECROLOG

† Profesorul Francisc Pall (1911–1992) (*Pompiliu Teodor*) 411

REVISTA ISTORICĂ

NOUVELLE SÉRIE
TOME IVe, N°s 3–4
mars – avril 1993

SOMMAIRE

MENTALITÉS, IMAGES, SYMBOLES

CECILIA IONIȚĂ, Le travail dans la mentalité de l'antiquité grecque.	203
ILEANA CĂZAN, L'imaginaire médiéval, le symbole et le signe héraldique	217
RADU MANOLESCU, Tendances syncrétiques dans l'œuvre de Pic de la Mirandole (Théologie et philosophie chrétiennes, philosophies classique et arabe, Cabale hébraïque)	231
IOLANDA ȚIGHILIU, Une image de la Renaissance: Petru Cercel	235
ADRIAN-SILVAN IONESCU, Portraits d'Omer Pacha	247
IONEL BOTA, Mentalités rurales chez les Roumains du Banat (à partir de la fin du XIX ^e siècle et jusqu'en 1918)	257

IMAGOLOGIE ET PROPAGANDE

NICOLAE DASCĂLU, La propagande roumaine au Japon pendant l'entre-deux-guerres et au début de la seconde guerre mondiale (1919–1942) (I)	271
--	-----

ÉTUDES DOCUMENTAIRES ÉCONOMIE ET SOCIÉTÉ: LE CAPITAL

RADU-DAN VLAD, Considérations concernant la structure du capital en Roumanie, 1864–1878.	287
ROBERT PĂIUȘAN, La crise du débit extérieur en Europe du Sud-Est, fin du XIX ^e et début du XX ^e siècles	305

NICOLAE IORGA ET SES CONTEMPORAINS

ANDREI PIPPIDI, L'héritage perdu: Mario Roques et Nicolae Iorga.	321
LAJOS DEMÉNY, Lettres inédites, adressées par Nicolae Iorga à l'historien magyar Endre Veress	331

SOURCES ET MÉTHODES HISTORIQUES

COSTIN FENEȘAN, Prospections et exploitations minières au Almăj et dans les contrées du Caransebeș dans les années 1765–1770 et la fonderie de cuivre de Căvâran— Nouvelles découvertes dans les archives de la Chambre Aulique viennoise	345
IRINA GAVRILĂ, Une mini-base de données mise en œuvre dans l'élaboration d'une monographie historique	353

„Revista istorică”, tom IV, nr. 3–4, p. 199–414, 1993

RESTITUTIONS

GHEORGHE I. BRĂȚIANU, Sur la constitution des États roumains (II) 361

VIE SCIENTIFIQUE

Session scientifique à l'Académie Roumaine: „Ioan Inochentie Micu-Klein. Le 300e anniversaire de sa naissance" (*Viorel Achim*); Symposium international: „La littérature, l'art, la musique et le folklore juifs au centre et dans le sud-est de l'Europe", Cluj, 21–23 octobre 1992 (*Eugen Glück*); Le XVIIIe Congrès International d'Histoire Militaire, Turin, 30 août–5 septembre 1992 (*Mihai Grigore*); Congrès International: „L'Italia tra rivoluzioni e riforme: 1831–1846", Piacenza, 15–18 octobre 1992 (*Ștefan Delureanu*); Voyage de documentation scientifique en Russie (*Marian Stroia*) 385

NOTES

* * * Bucarest. *Matériels d'histoire et de muséographie*, vol. XI, 1992, 331 p. + 193 illustrations (*Mihai Sorin Rădulescu*); * * * *Gazi Osman Paşa ve Plevne savunması* (Osman Pacha „Le Gazi" et la défense de Plevna). Ankara. 1986, VI + 76 p. (*Adrian Tertecel*); * * * *The Origins of Backwardness in Eastern Europe. Economics and Politics from the Middle Ages until the Early Twentieth Century*, Ed. by Daniel Chirot, University of California Press, Berkeley, Los Angeles, London, 1989, IX + 260 p. (*Atena Ilie*); * * * *Travel Literature on South-Eastern Europe and the Eastern Mediterranean. 15th–19th Centuries. Short-title Catalogue (Databank on Apple Macintosh–FileMaker)*, ed. by Ioli Vingopoulou–Rania Polycandrioti, Athens, 1992, 105 p. (*Nagy Pienaru*); ESTHER BENBASSA *Un grand rabbin sépharade en politique, 1892–1923*, Presses du CNRS, Paris, 1990, 262 p. (*Adrian Grecu*); PAUL EVDOKHIMOV, *L'art de l'icône. Une théologie de la beauté*, trad. Grigore Moga et Petru Moga, Edit. Meridiane, Bucarest, 1992, 295 p. (*Iolanda Țighilii*); HERST GÖPPINGER, *Juristen jüdischer Abstammung im Dritten Reich-Entrechtung und Verfolgung*, C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München, 1990, 435 p. (*Betinio Diamant*); ERIC J. HOBBSAWM, *Nations and nationalism since 1780: programme, myth, reality* (The Wiles lectures given at the Queen's University of Belfast), Press Syndicate of the University of Cambridge, Cambridge, 1990, VIII + 186 p. (*Mirela-Luminița Murgescu*); E. A. IVANIAN, *Ronal'd Rejgan, Hronika zizni i vremena*, Izd. „Misli", Moskva, 1991, 413 p. (*Marian Stroia*); JEAN TULARD, *Napoléon ou le mythe du sauveur*, Paris, 1987, 512 p. (*Eugen Denize*) 393

BULLETIN BIBLIOGRAPHIQUE 405

NÉCROLOGUE

† Le Professeur Francisc Pall (1911–1992) (*Pompiliu Teodor*) 411